

Pfv.IV.20.137/2015/11.szám

A Kúria a dr. Szabó Gábor ügyvéd által képviselt felperesnek a Hommonai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Hommonai Bendegúz ügyvéd) által képviselt alperes ellen közérdekű adat kiadása iránt a Tatabányai Járásbíróságon 5.P.20.361/2014/10. számon megindult és a Tatabányai Törvényszék 1.Pf.20.913/2014/3. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes által 13. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet által megállapított tényállás szerint a felperes közérdekű adatok kiadása iránti kérelemben kérte az alperest elektronikus levélben annak közlésére, hogy a tankerület a közüzemi szolgáltatások kivételével mely vállalkozásokkal, milyen tevékenységekre, milyen összegért kötött szerződést a megalakulása óta és ezek közül mire írtak ki pályázatot és mi volt azok formája. Ezt követően a .. 2014. február 13-án kelt levelében többek között egy táblázatban közölte, hogy kikkel és milyen összegű szerződéseket kötött. Ezt követően a felperes 2014. február 20-án e-mailben kérte az alperest, hogy .. egyéni vállalkozó, a .., az .., a .. és a .., valamint az alperesi tankerület között létrejött szerződéseket elektronikus másolatban küldje meg az egyesület e-

mail címére. A felperes kérte azt, hogy levelét az Info.tv. szerint közérdekű adatkérésként kezeljék. Az alperes a kért szerződéseket nem küldte meg a felperesnek.

Ezt követően a felperes keresettel élt a .., mint alperessel szemben és kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a fentiekben felsoroltakkal létrejött szerződéseinek elektronikus másolatban történő megküldésére a felperes e-mail címére díj- és költségmentesen. A felperes álláspontja szerint közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatokat igényel, amelyek az alperes kezelésében vannak és az alperes számára rendelkezésre állnak. Álláspontja szerint az alperes közpénzből működő szervezeti egység, a szerződések megkötése során közpénzeket használ fel, ebből pedig az következik, hogy az általa kötött szerződésekben foglalt adatok és a szerződések tartalma közérdekű.

Az alperes elsődlegesen a per megszüntetését, másodlagosan a felperes keresetének elutasítását kérte. Álláspontja szerint az alperesként megjelölt tankerület jogi személyiséggel nem rendelkező területi szerv, a vonatkozó jogszabályok és a .. Szervezeti és Működési Szabályzata alapján jogi személyiség hiányában szerződést nem tud kötni, nem lehet szerződéses jogviszony alanya. Az alperes álláspontja szerint a tankerület a .. területi szerve, önmagában nem köt szerződést, nem kezel közérdekű adatokat, meghatalmazást nem tud adni és perben sem tud eljárni. Az alperes álláspontja szerint ténylegesen a közfeladatot ellátó szerv nem a tankerület, hanem a .. .

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül adja ki a felperes részére elektronikus úton a .. e-mail címre az alperes és .. egyéni vállalkozó, az alperes és a .. , az alperes és a .., az alperes és az .., valamint az alperes és a .. között létrejött szerződések elektronikus másolatát. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 65.000 forint perköltséget.

Az elsőfokú ítélet elsődlegesen foglalkozott az alperes perbeli jogképességének kérdésével. Megállapította, hogy a .. SZMSZ-e szerint a tankerület az intézményfenntartó központ területi szervének minősül (megyeközponti tankerület). Önálló jogi személyiséggel ugyan nem rendelkezik, de az Info.tv.31. § (4) bekezdése alapján a perben fél lehet az is, akinek egyébként nincs perbeli jogképessége. Ehhez képest az alperes permegszüntetési kérelmét nem találta alaposnak az elsőfokú bíróság. Az elsőfokú bíróság az Info.tv. alapján megállapította, hogy a kiadni kért szerződések a tankerület által megkötött szerződésekkel összefüggő adatok és mint ilyenek, a tankerület, mint közfeladatot ellátó szerv tevékenységére vonatkoznak. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a .. és annak területi szervei költségvetési szerveknek

minősülnek, az általuk történő szerződéskötések során közpénzeket használnak fel. Az Alaptörvény és az Info.tv. alapján rögzítette, hogy a közpénzekre és a nemzeti vagyponra vonatkozó adatok közérdekű adatnak minősülnek, ebből következően az alperes által megkötött szerződések, amelyek mindezekről adatokat tartalmaznak, ugyancsak közérdekű adatnak minősülnek. Azt határozzák meg, hogy pontosan hogyan, milyen feltételekkel használta fel az alperes a közpénzeket.

Az elsőfokú bíróság foglalkozott az alperes azon védekezésével, hogy a konkrét szerződéseket nem a tankerület, hanem a .. kötötte volna. Ebben a körben az elsőfokú bíróság értékelte azt, hogy a korábbi közérdekű adat kiadására irányuló kérelemre maga az alperes válaszolt. Közölte táblázatba foglalván azt, hogy a tankerület mely vállalkozásokkal, milyen összegre kötött szerződést és nyilatkozott további szerződések megkötéséről is. Az elsőfokú bíróság mindezt úgy értékelte, hogy ezek csak az alperes által megkötött szerződésekre vonatkozhattak. Az elsőfokú bíróság értékelte azt is, hogy az SZMSZ szerint a tankerületek területi szervként önálló gazdálkodási jogkörrel rendelkeznek, költséggazdának minősülnek. Ez azt jelenti, hogy kötelezettségvállalási, utalványozási és pénzügyi ellenjegyzési jogkörrel rendelkeznek, a .. által biztosított működési és felhalmozási kereteikkel önállóan, felelősséggel gazdálkodnak. Rögzítette azt is, hogy a 22/2013. EMMI (VII. 5.) utasítás 32. § (4) bekezdés a) pontja értelmében a tankerületi igazgató is kötelezettségvállalási jogkörrel rendelkezik, vagyis szerződéskötésre felhatalmazott személy. Ebből következően pedig nem kizárt, hogy a tankerület szerződést kössön és így a tankerületnél az általa kötött szerződés rendelkezésre álljon (a tankerület adatkezelőnek minősüljön).

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A .. vonatkozásában megállapította, hogy az az oktatásért felelős miniszter irányítása alatt működő központi hivatal. A .. SZMSZE alapján az elsőfokú bírósággal egyezően arra a következtetésre jutott, hogy a tankerület, mint területi szerv költséggazdának minősül, a szabályozások által rájuk ruházott kötelezettségvállalási, utalványozási és pénzügyi ellenjegyzési, teljesítésigazolási és ellenjegyzési jogkörrel rendelkeznek, amelynek gyakorlásáért és betartásáért fegyelmi, valamint kártérítési felelősséggel tartoznak. Az elsőfokú bírósággal egyezően az SZMSZ alapján a jogerős ítélet is arra a következtetésre jutott, hogy a tankerületek jogosultak arra, hogy meghatározott körben pénzügyi kötelezettséget vállaljanak és önállóan gazdálkodjanak a számukra meghatározott kerettel. Önálló kötelezettségvállalási jogkörükből, valamint a tankerületi igazgató kötelezettségvállalási jogköréből következik, hogy ebben a körben szerződéseket is köthetnek, így az sem kizárt, hogy a .. szerződéseket kössön.

A másodfokú bíróság felhívta a figyelmet arra is, hogy a felperes az ország számos más tankerületéhez is küldött közérdekű adatigénylést. Ennek kapcsán a .. a .. Jogi és Személyügyi Főosztályához fordult. A .. Jogi és Személyügyi Főosztálya a megkeresésre olyan javaslatot küldött, amely részletezte, hogy a tankerületek mely kérdésre, milyen jellegű választ adhatnak. A .. Jogi és Személyügyi Főosztálya által a .. vezetőjének címzett javaslatban, valamint az alperes által a korábbi megkeresésre adott válaszban és az abban szereplő táblázatban fel sem merült, hogy az ott felsorolt szerződések nem maguk a tankerületek, hanem a .. kötötte volna. Ha a valós helyzet ez lett volna, nyilvánvalónak tekinthető, hogy a .. Jogi és Személyügyi Főosztálya arról adott volna tájékoztatást a tankerületek részére, hogy tagadják meg a közérdekű adat felperesi egyesület részére történő megküldését, tekintettel arra, hogy a közérdekű adatok kezelésére és rendelkezésére bocsátására a tankerület önmaga nem jogosult.

A másodfokú bíróság kiemelte, hogy mindezen bizonyítékokkal szemben az alperes nem bizonyította, hogy a felperes által kiadni kért szerződéseket valójában nem az alperesi tankerület kötötte volna meg.

Érdemben az elsőfokú bírósággal egyezően a másodfokú bíróság is úgy ítélte meg, hogy az alperes, mint a .. területi szerve költségvetési szerv, így az általuk történő szerződéskötések során közpénzek kerülnek felhasználásra. Az erre vonatkozó adatok mind az Info.tv., mind pedig az Alaptörvény alapján közérdekű adatnak minősülnek, így azok a szerződések is közérdekűek, amelyek ezeket az adatokat tartalmazzák. Nem vitatottan a .. önálló jogi személyiséggel nem rendelkezik, ez azonban perben állásának az Info.tv. 31. § (4) bekezdése alapján nem akadály.

A jogerős ítélet foglalkozott azzal a kérdéssel is, hogy létezik-e egyáltalán a .. . Az alperes állításával szemben a jogerős ítélet rögzítette, hogy az SZMSZ részletesen foglalkozik a tankerületi igazgató személyével, jogaival, kötelezettségeivel. Nemcsak az SZMSZ tartalmaz rendelkezéseket a megyeközponti tankerületi igazgatói értekezletről. Az SZMSZ VIII. fejezete kifejezetten rendelkezik területi szervként a megyeközponti tankerületekről. Az EMMI utasításának 1. sz. függeléke tartalmazza a szervezeti felépítést, a 2. függelék a létszámkeretről rendelkezik és ehhez táblázat kapcsolódik, amelyben felsorolásra kerül a megyeközponti tankerületek között a 17. pontban a .. . Ebből a jogerős ítélet arra a megállapításra jutott, hogy a .. márpedig létezik. Önmagában az a körülmény, hogy a felperes alperesként ilyen megnevezéssel jelölte meg és nem, mint a "...", olyan lényegtelen pontatlanság, amely a keresetlevél, illetve a kereset elutasításához nyilvánvalóan nem vezethetett. Rögzítette a jogerős ítélet azt is,

hogy az alperes abban a körben, hogy az adat kiadásának megtagadása jogszerű lett volna, semmilyen bizonyítási indítványt nem terjesztett elő.

A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének teljes elutasítását. A kérelem álláspontja szerint mind az első, mind a másodfokú bíróság súlyos anyagi és eljárási jogszabálysértéseket követett el, tévesen értelmezte az Info.tv. rendelkezéseit, valamint a rendelkezésre álló bizonyítékokat. A kérelem álláspontja szerint csak a .. rendelkezik országos illetékességgel rendelkező központi hivatalként jogalanyisággal, miután országos illetékességű, közfeladatot ellátó szervről volt szó, kizárólag törvényszéki szinten lehetett volna a keresetet első fokon elbírálni. Az alperesi álláspont szerint „..” ténylegesen nem létezik, ehhez képest az képviselőre sem adhatott meghatalmazást, miként kifogásolta azt is, hogy a közérdekű adatigénylést nem is a tankerületnek, hanem a tankerületi igazgatónak címezték. Az alperes a kérelemben előadta, hogy a .. nem létező költségvetési szerv, közfeladatot sem lát el, nem szerepel a Magyar Államkincstár bárki számára hozzáférhető elektronikus törzskönyvi nyilvántartásában sem. A tankerületeknek a valóságban csak bizonyos köznevelési feladatok ellátásában van szerepe, amely zömében szakmai és ellenőrzési jellegű, nevelési feladatokat a .. egésze jogosult és köteles ellátni. A kérelemben az alperes azt állította, hogy a kérdéses szerződéseket nem a tankerület, hanem a .. kötötte, azokat a .. elnökének meghatalmazása alapján a tankerületi igazgató írta alá, akinek erre 500.000 forintos összeghatárig van jogosultsága. A felülvizsgálati kérelem álláspontja szerint a .. a .. területi szerve lehetne csak, amely saját nevében nem szerződhet, nem indíthat pert és nem is perelhető. Az alperes jogi álláspontja szerint az Info.tv. 31. § (4) bekezdése a speciális jogalanyiség körében igazából csak adatigénylői oldalon merül fel. A kérelem hivatkozott arra is, hogy az EMMI utasításban megfogalmazott SZMSZ nem lehet ellentétes a jogszabályok rendelkezéseivel, kizárólag a .. saját szervezett rendszerén belül jelöli ki az egyes területi szervekre, köznevelési intézményekre, tankerületi igazgatókra, valamint a .. központi szervére vonatkozó feladatköröket. A kérelem érthetetlennek nevezte azt, hogy belső levelezésekből, annak szóhasználatából az eljáró bíróságok érdemi következtetéseket vontak le arra nézve, hogy a .. (amely nem is létezik) ráruházott kötelezettségvállalási jogkörén túllépve a .. helyett szerződéseket kötne, pereskedne vagy megbízásokat adna. A kérelem hangsúlyozta, hogy a tankerületeknek kizárólag közreműködési, közvetítői szerepe van.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokaira való

hivatkozással.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A Pp. 275. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban a Kúria a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján dönt. A felülvizsgálati eljárásban bizonyítás lefolytatásának nincs helye. A (2) bekezdés szerint a Kúria a felülvizsgálati eljárásban a felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem korlátai között határozhat. Az állandó bírói gyakorlat értelmében a felülvizsgálati eljárásban érvényesül a felülmérlegelés tilalma, azaz a felülvizsgálati eljárásban nincs helye a bizonyítékok ismételt értékelésének. Jogszabálysértést csak a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelése alapozhat meg (BH 1999.44. jogeset, BH 2013.119. jogeset).

A Pp. 206. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a tényállást a peres felek előadása és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékok egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el.

A felülvizsgálati kérelem tartalmára figyelemmel a Kúriának is elsődlegesen azzal a körülménnyel kellett foglalkoznia, hogy létezik-e az alperesként megjelölt szervezet („..”), illetve, hogy a jelen esetben alperesként, adatkezelőként perelhető volt-e vagy sem. A Pp. 48. §-a szerint a perben fél az lehet, akit a polgári jog szabályai szerint jogok illethetnek és kötelezettségek terhelhetnek. A .. SZMSZ-eként funkcionáló 22/2013. (VII. 5.) EMMI utasítás 2. § (4) bekezdése alapján a tankerület a .. területi szervének minősül. Ugyanezen utasítás 2. § (1) bekezdése alapján az is megállapítható, hogy önálló jogi személyiséggel a tankerület nem rendelkezik. Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (továbbiakban: Info.tv.) 31. § (4) bekezdése szerint közérdekű adat kiadására indított perben fél lehet az is, akinek egyébként nincs perbeli jogképessége. Az alperesi felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal szemben ez mind az igénylő, mind pedig az adatkezelő szerv (személy) oldalán felmerülhető körülmény, nem helytálló az az értelmezés, hogy ez csupán az adatigénylő esetében érvényes szabály lenne. Ugyancsak az SZMSZ melléklete (függeléke) alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy a megyeközponti tankerületek között valójában létezik a .. . Az Info.tv. 31. § (4) bekezdése alapján alperesként egyértelműen perbe vonható volt, tekintettel arra is, hogy az adatigénylés címzettje is a tankerület volt. Nem kifogásolható érdemben a felperes magatartása akkor, amikor az adatigénylés címzettje az ugyancsak az SZMSZ-ből megállapítható személy, a tankerületi igazgató volt. A felperes a keresetét a törvényes határidőn belül tehát megfelelő alperessel szemben terjesztette elő, ezért a keresettel érdemben kellett foglalkozni.

Az alperes önálló jogi személyiséggel nem rendelkezik ugyan, de az Info.tv. 26. § (1) bekezdése alá tartozó jogalanynak minősül. Erre nézve az eljáró bíróságok részletesen és okszerűen megindokolt álláspontját a Kúria teljes mértékben osztja.

Nem követtek el jogszabálysértést az eljáró bíróságok akkor sem, amikor a rendelkezésre álló bizonyítékokat értékelték, a megelőző adatkérés során a .. a felperesnek saját nevében küldött választ, egyetlen szóval sem hivatkozva arra, hogy arra csak a .. központja lenne jogosult, illetve, hogy az általa táblázatban felsorolt szerződéseket meg sem kötötte volna, mert arra ugyancsak a .. központja lett volna jogosult. Helytállóan hivatkoztak az eljáró bíróságok arra a bizonyítékra is, ahol a .. központi jogi osztálya útmutatást adott azonos tartalmú adatkérések esetére egy konkrét tankerületnek arra, hogy az adatkérésre milyen módon kell válaszolnia. Ebben az esetben sem merült fel semmilyen adat arra nézve, hogy a válaszadást azzal kéne bárkinek is megtagadnia, hogy az adott szerződéseket a .. központja kötötte volna meg. Az Info.tv. 31. § (2) bekezdése alapján az adatkezelő szervezet köteles bizonyítani az adatkiadás megtagadásának vagy elmaradásának jogszerűségét. A jelen esetben az alperes ezen kötelezettségének egyáltalán nem tett eleget. Ha és amennyiben az alperes hivatkozása az, hogy a kérdéses szerződéseket nem a tankerület kötötte, akkor a legegyszerűbb módon ez úgy lett volna bizonyítható, hogy a szerződéseket az adatok kitakarása mellett becsatolva, annak megszövegezéséből kitűnően azt közvetlenül megállapítva lehetett volna értékelni, hogy megrendelőként abban ki járt el. A szerződéseket azonban az alperes részéről még anonimizált formában sem csatolták.

Miután pedig az az eljárás során egyáltalán nem volt vitatott, hogy a .., illetve a tankerületek közpénzt használnak fel, az ezekre vonatkozó szerződések úgy az Info.tv. 3. § 5. és 6. pontja, mint az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 5. §-a szerint közérdekű adatnak, illetve közérdekből nyilvános adatnak minősülnek. Az alperes saját válaszlevele alapján (első adatkérés) megállapítható volt, hogy a kért szerződésekkel, mint adattal az alperes rendelkezett, tehát kétséget kizáróan adatkezelőnek minősül. Mindezek alapján összességében megállapítható volt az, hogy az alperes a közérdekű adat kiadása iránti perben önállóan perelhető jogalanynak minősül speciális törvényi rendelkezés folytán, a kért adatokkal ténylegesen rendelkezik és ezen adatok egyértelműen közérdekű adatnak, illetve közérdekből nyilvános adatnak minősülnek. Az alperes semmilyen érdemi bizonyítékot nem hozott fel annak igazolására, hogy ezeket az adatokat az Info.tv-ben vagy más jogszabályban meghatározott okokból ne lenne köteles a tankerület kiadni az adatigénylő számára.

Mindezekre figyelemmel a Kúria az érdemben helytálló jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. Az alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a perköltség megfizetésére. A perköltség nagyságát a Kúria a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján állapította meg, a felperes által érvényesített 60.000 forintot eltúlzott mértékűnek találva, mérlegeléssel 20.000 forintban állapította meg annak összegét. Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § o) pontja alapján illetékmentes volt.

Budapest, 2015. május 27.

Dr. Mészáros Mátyás s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k.
előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

Vné

tisztviselő